

Svar på skriftligt spörsmål SSS 192/2018 rd

Svar på skriftligt spörsmål om en linjär modell för invalid- och sjukpension

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 192/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Johanna Karimäki/gr m. fl.:

Ämnar regeringen ta i bruk en linjär modell även för full invalid- och sjukpension?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Ett av spetsprojekten i Statsminister Juha Sipiläs regeringsprogram är spetsprojektet Vågar in i arbetslivet för partiellt arbetsföra (OTE). Syftet med spetsprojektet är att förändra partiellt arbetsföra personers ställning på arbetsmarknaden. Det här eftersträvas med hjälp av olika åtgärder till exempel genom att effektivisera servicesystemet så att det stöder sysselsättningen av partiellt arbetsföra, genom att i bred utsträckning ta i bruk en modell för samordning av arbetsförmåga, bygga upp en handlingsmodell för hänvisning till vård och rehabilitering, stöd för arbetsförmågan och sysselsättning och inkludering av arbetslösa och partiellt arbetsföra, genom att öka entreprenörskap bland personer med funktionshinder, sänka tröskeln för att rekrytera partiellt arbetsföra och genom att förbättra sammanjämkningen mellan invalid- och sjukpension och förvärvsinkomster.

Projektet med incitamentsfällor är en del av spetsprojektet OTE. Med incitamentsfälla avses en situation där personen har svårt att utöka sina nettoinkomster genom mer arbete eller annan inkomst. I projektet med incitamentsfällor har man utrett incitament för ökat arbete genom invalid- och sjukpension för att pensionstagarens kvarstående arbetsförmåga bättre ska kunna tas till vara.

En arbetsgrupp på trepartsbasis som har begrundat incitamentsfällor föreslog i sin rapport som publicerades i september 2017 en linjär modell för att förbättra incitamenten för arbete bland personer med partiell invalid- och sjukpension i vilken förtjänsten utöver skyddsandelen minskar pensionen som betalas. Skyddsandelen föreslogs bli 50 procent av de förtjänster som ligger till grund för pensionen, emellertid minst 600 euro per månad. Förtjänst som överstiger skyddsandelen minskar enligt förslaget pensionen med 50 procent för varje intjänad tilläggseuro. Den partiella sjukpensionen föreslogs ingå i folkpensionssystemet då när partiell invalidpension också betalas ur arbetspensionssystemet. Som fullt belopp för partiell sjukpension inom folkpensionssystemet föreslogs en halv garantipension och att den linjära modellen tillämpas på motsvarande sätt som på arbetspensioner. Pensionsrätten upphör när pension inte har betalats ut avbrott i två år. I princip får invalid- och sjukpensionen och arbetsförtjänsten inte överskrida den etablerade förtjänstnivån så att den linjära modellen också omfattar en takregel.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 192/2018 rd

I planeringen av den linjära modellen har man utgått i från att kostnaderna för invalid- och sjukpensionen inte ska öka. Eftersom pensionen i den linjära modellen betalas med större förtjänstbe-
lopp än nu borde sjukpension börja minska tidigare än med de nuvarande förtjänstgränserna. Sålunda har det föreslagits att de nuvarande förtjänstgränserna sänks.

Arbetsgruppen föreslog att det också vore bra att ta i bruk den linjära modellen vid full invalid- och sjukpension. På grund av verkställandet och pensionssystemets logik vore det bra att den linjära modellen var i bruk både inom arbetspension- och folkpensionssystemet.

Det tillsattes en trepartsarbetsgrupp för den fortsatta beredningen vars mandatperiod utgår i slutet av maj 2019. Arbetsgruppen utreder den linjära modellen även för vid full invalid- och sjukpension och förutsättningarna för fortsatt sjukpensionsrätt om arbetet vid sidan om pensionen fortgår en längre tid. Den linjära modellen ska inte heller leda till en situation i vilken det är lönsammare att arbeta med invalid- och sjukpension än att arbeta utan så att modellen inte ger upphov till en incitamentsfälla.

Arbetsgruppens arbete pågår fortfarande. Syftet är att tillsammans med arbetsmarknadscentralorganisationerna föreslå en enhällig linjär modell även vid full invalid-och sjukpension. De lagändringar som behövs kan träda i kraft tidigast från början av 2021 när inkomstregistret är i användning.

Helsingfors 6.6.2018

Social- och hälsovårdsminister Pirkko Mattila